

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Exemplu[m] de rege ezechia/ q[...]
recognosce[n]s deu[m] grauiter
offendisse/ singultib[us] [et] gemitib[us]/ ac fletu magno/ misc[und]iam a
d[omi]no co[n]secutus est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

uersus se machinas supauit / post sobrietatē / post modestiā / post castitatē: cui
obtinuisset regnū z gētes subiugassz z pax vniuersa teneret / tūc negligētior ac
senior fact⁹; p̄spexit em̄n⁹ ex aduerso mulierē se lauante: apuit in vanitate ocu
los z suscepit letum sagitte. Audiāt curiosi q̄ pulcritudines p̄siderāt alienas.
Audiāt q̄ spectaculū insanitū theatralib⁹. Dauid tal ac rātus lesus ē: z tu pu
tas te ledi nō posse / qd̄ mime credo si oculos p̄icerz in sp̄z alienā. Hec Chry
stero. qz in epla ad Saluinā de morte nebidij / epla incipit: Vereor ne offi
ciū putet ambitio / dr̄ sic: Dauid amīc⁹ dei z salomon amabil⁹ cl⁹ / victi sunt q̄si
homies: vt z ruine nobis q̄si ad cautionē z exēpla penitentiā ad salutē prebe
rent. Quis in vīra lubrica lapsum nō meruit. Hec hieron. Ex dictis parz exē
plo dauid q̄nta sit p̄tus seipm ac p̄rias iniquitates recognoscere.

**Exemplū de rege ezechia / q̄ recognoscēs deū grauit̄ offendisse / singultib⁹
z gemitib⁹ / ac fieri magno / misericordiam a dño cōsecutus est.**

**Consequēter dicitur q̄ nil meli⁹ nil salubrius p̄ salute aīe peccatricis fie
ri pōt / q̄ seipm hūillare ac recognoscere. Hoc autē p̄z exēplo scripsit re
gis ezechie. Qui vt scribit Josephus historice⁹ hebre⁹ in .lx. li. antiq̄ra /
rls iudatce .c. xliij. Natura benignus / iust⁹ / ac valde religiosus fuit. De cuius
laudib⁹ ac merit⁹ scribit ad plenū .liij. Reg. xvij. xix. z .xx. c. z itez in .ij. li. Pa
ral. xxix. xxx. xxxi. z .xxxij. c. z itez Esa. xxxvij. xxxvij. xxxix. c. Fuit q̄ppe ezechia
as optim⁹ fili⁹ / de pessimo p̄re Achā genitus: sic parit legim⁹ scripsit p̄rem as nascit
Abiaā genitorē pessimū habuisse. s. tharā luteoz deoz cultorē: vt ait Chryf. de pess
Hic igit ezechias gūl lāguoze drent⁹ egrotauit vsqz ad mortē: vt scribit Esa. mo p̄re.
xxxvij. z .liij. Reg. xx. z .ij. Paral. xxxij. c. Nō em̄ poterat p̄scim mortis euade
re p̄ viā nature. vñ Joseph⁹ in .x. li. antiq̄tarz iudatce .c. ij. dr̄ q̄ lāguoz ille gra
uis erat / atqz a medic⁹ despar⁹ adeo q̄ nec tpe ezechias de se / nec ei⁹ amici sp̄z
vltcri⁹ sustinebāt. Ip̄o igit sic egrotate atqz in lecto decumbēte: venit ad eum
e salas p̄pha missus ex pre del / q̄ dixit illi: Ezechia dispone domū tue. s. ordia
negocia regni tui p̄ testamentū: qz morieris tu z nō viues. In hoc loco occur
rit dubitatio. Cū em̄ pena sequat culpā. qz sicut ait Hier. in .j. li. sup Dicheā
p̄ham. Scdm ordinē pctōz / sit ordo penaz. Ideo q̄ritur. Nunqd̄ ezechias
p̄ctm aliqd̄ horribile commisit eo q̄ tam grauis languoz ei accidit: Pro respō
sione nota q̄ iste ezechias / q̄uis natura esset torus pius / clemens / ac religio
sus: nō tñ pōt excusari a pctō vane gl̄ie / tactantie / vel supbie. Nam dr̄ .ij. Pa
ral. xxxij. c. q̄ n̄ supra bñficia q̄ accepit r̄tribuit: qz eleuatiū ē eo z ei⁹. Et idcirco
facta est p̄ eum ira dei: z iudam z hierlm: vt dr̄ ibidem. Iterū supbiuit ezech
chias quando rex babylonis misit ei lras z munera p̄ legatos suos: vñ .liij. Re
gum. xx. ca. dr̄: q̄ letat⁹ est in aduētu ip̄ozum / intellige leticia inepta: que proce
dit ex vana gl̄ia z elatiōe mētis. (vt exponit Rico. de ly.) eo q̄ rātus rex de taz
lōginquis partib⁹ misit ad eum tā solennes legatos z munera: Et qz ezechia
as erat diues z inclutus valde / habēs thesauros pl̄mos argēti z auri / z lapi
dis p̄ciosi / aromati / z armoz diuersi generz: vt dr̄ .ij. Paral. xxxij. ca. tō ad sul
ostentationē z tactantiam ostēdit omnes thesauros nuncijs regis babylonis z
omne magnificētiā suam. vt scribit Esa. xxxix. ca. z .liij. Regū. xx. ca. z sic dicit
rabbi Salomon: Non solū ostēdit eis omnia que erant in thesauris suis z in
domo sua. sed etiā que secretissime ac reuerentissime seruabant in templo que
nullo modo erāt gentilib⁹ ostēdēda: Sed propter hmōi pctā elatiōis z tactā
rie non fuit ezechias tam graui languoze a dño pcussus: qz ista post sanationē
ei⁹ euenerunt: vt dr̄ in loc⁹ pallegar. Itō ad questione diuersi diuersa dicunt.
Nam rabbi Salomon opinatur q̄ ezechias recusauerit vxorē accipere / qd̄ q̄dez
facere nō debuit: ne linea dauid in regno deficeret / q̄ in chio p̄ succedentes ge
b 2**

De contritione

heratōes ppetuari dbebat: z p̄t h̄ fuit tā gūl infirmitate a dño castigat⁹. Uñ
cū lāguore fatigaret (teste iosepho) rogauit deū: vt ei puo tpe vitā pcederet do
nec filios h̄re posset. Cui m̄i⁹ fuit de⁹ z accepit vxorē ex q̄ genuit manassen.
Et sic scribit Hiero. in. xj. li. explanatiōnū esaiē. c. xxxvij. Eo ei tpe ezechias
filios nō habebat. Nā post mortē ei⁹ manasses cū. xij. essz annorū/regnare ce/
pit in iudea. Ex q̄ p̄piciū ē: post tertiu ānū cōcesse vite Manassen eē genera
tū: Hec Hiero. Sūt alij q̄ dicūt q̄ deus plerūqz corripit z castigat q̄s diligit.
et idcirco cū ezechias eēt vir iust⁹ ac timēs deū/ fuit a dño castigat⁹ ne rexp̄se
raz felicitate corrupt⁹/ in luxuriā laberet/ ac dei p̄cepta p̄reneret: sic illi ma
iores n̄i q̄ sepe (vt ait Lact.) h̄is terrenis ac fragilib⁹ bonis eneruati oberra/
uerūt a disciplina legis vinculaqz ruperūt. Hinc Hier. ad castricianū ait: Scī
m⁹ scōsviros egrotatōib⁹ miserijs ac egestate torq̄ri. Et itez Magna ira ē cū
pctōrib⁹ nō irascit de⁹. Uñz i ezechiele ad hierlm: Jā (in q̄) nō irascar tibi/ ze
l⁹ me⁹ recessit a te. Itez Hiero. in. xj. li. explanatiōnū Esaiē sup. c. xxxvij. ait.
Quē diligit dñs/ corripit z castigat oēm filiū quē recipit. ne ele uel cor ezechie
post incredibiles triūphos infirmitate corpis sui visitauit z audt se eē mori/
tuz vt puerus ad dñm fleerat sniaz. Hec Hiero. Vagi p̄o historiarū post
Hiero. d̄t q̄ ezechias post inopinabile ac incredibile triūphū d̄ p̄u s̄iōe exerci
t⁹ sēnacherib⁹/ p̄uls⁹ s̄z Josephū in. x. li. āctiq̄tarz iudaece. c. iij. gr̄ificas hostias
cū oī p̄lo suo celebrauerit dño: nō tñ sufficiētes aut diḡs egit gr̄as put excel
lētā tāre victorie merebat. Nāz aio elar⁹ ē: nec cāticū cātavit: vt p̄sueuerat an
tiq̄ p̄es in tā admirādis pd̄iḡis. Uñ post q̄ filij isrl̄ libati s̄t d̄ manu egyptioz
trāseūtes p̄mediū sicci maris: moyses cū eis cecinit cāticū/ d̄cēs: Cārem⁹ dño:
gl̄ose em̄ magnificat⁹ ē: equū z ascēsorē p̄iecit in mare Exo. xv. ca. Sic parit
Anna m̄r samuel/ qz filiū obr̄nuist a dño etiā cāticū edidit/ d̄cēs: Exultauit
cor meū in dño. vt h̄r. j. Reg. ij. c. Sic purissimā p̄go post mysteriū incarnatio
nis ch̄i/ p̄ gabrielē nobilissimū archāgeluz denūciatū aureū edidit cāticū/ d̄/
cēs. Magnificat ania mea dñm Luce. j. c. Sic Zacharias/ sic symeon/ sic ces
teri p̄es p̄sueperz b̄n̄ficijs nobilissima ediderūt cātica. Hinc Hiero. in. xj. li.
explanatiōnū esaiē p̄phe. c. xxxvij. d̄t sic. Tradūt hebrei iō egrotasse ezechiam
qm̄ post inauditā victoriā iudeoz z assyrii regis interitum nō cecinit laudes
dño q̄s cecinit moyses pharaone summerso: z delboza interfecto s̄ysara: z an
na genito samuele. Rursūmqz post corpis sanitatē z signi magnitudinem of
ferri aliā occasiōē sup̄bie quā vt prudēs z d̄t cultoz vitare d̄buerat: nec mon
strare alienigenis diuitias suas q̄s deo tribuere possederat. Ex q̄ iuxta leges
q̄z tropologie d̄scim⁹ nō m̄itēdas margaritas an̄ porcos/ nec dādū sc̄m̄ cad
nib⁹. Hec Hiero. Idcirco illā debitā reuerentiā quā p̄sueuerant sc̄ti p̄es re
ferre dño: bonozum oīm largitorī non egit ezechias/ q̄ mirabilr ac inopinab
lī a terrorib⁹ sēnacherib⁹ libatus ē: z iō non m̄lz si egrotauit vsqz ad mortem.
Ad quē cū ventis esatas z minaret ei mortem d̄cēs: Dispone domui tue/ q̄a
morieris tu z nō viues. At ezechias audiens p̄ba esaiē: p̄sternatus animo ac
fract⁹ in lachrymas puerit facie suam ad p̄terem/ vt deuotius oraret. Et re/
cognoscens se grauit̄ deliq̄sse/ humilr orauit ad dñm z dixit: Obscuro dñe
mem̄to q̄so quō ambulauerim coram te in veritate z in corde p̄fecto: z qd̄ bo
nū est in ocul̄ tuis fecerim. Nota q̄ ista nō d̄t ezechias ad factātiā: s̄z magis
p̄ gr̄azactiōē. vt exponit Ric. d̄ ly. post Hiero. q̄si recoḡscerz ex gr̄a dei talia
egisse. Hinc Hiero. in li. vbi s̄. d̄t sic. Couertit ezechias facie suā ad parietem
qz ad templū ire nō poterat: ad p̄terem aut̄ tēplū iuxta qd̄ Salomon palatium
extruxerat. Vel absolute ad p̄terem ne lachrymas suas assidentib⁹ oñtare vi
deret. Aut certe iuxta hierem̄iā: ad cor suū: parietem cor appellat vt tota mem
te dñm deprecaret/ z ait. Obscuro dñe memento q̄so quō ambulauerim coram

Alia opi
nio d̄ eze
chia

Opinio
m̄ri h̄i
storiarz z
hierony/
mi

Reuertit
tur ad h̄
storiam eze
chias fu/
dit lacry
mas

re in vitate z i corde pfecto: z qd bonū est i ocul' tuis fecerim. Audisti q se esse
 mortuū nō pcat vitā z annos plimos: sed i dī iudicio qd velt p̄stare dimitte
 Hauerat em̄ idcirco deo placuisse salomonē q annos vite nō petierit amplio
 res s̄ itur^o ad dñm narrat opa sua quō ambulauerit corā eo i vitate z i corde
 pfecto. Felix p̄ciētia q afflictiōis rpe bonoz opoz recordat. Bti ei mūdo cor
 de: qm̄ sp̄i deū videbūt. hec Hiero. Fleuit itaqz Ezechias steru maḡ: vt dicit Esa
 se. xxxvij. c. Et itez. llij. Re. xx. c. q̄st dicat. **O** dñe de^o si nūc peccaui p̄ factatā
 aut elationē mēi. Aut si nō dignas egt gr̄as vt tua gr̄atia merent bñficia mī
 hi suo tuo largit̄ p̄cessa. **O**bscuro indulgē: parce: remitte. **O** clemētia misere
 delio felices lachryme p̄ q̄s p̄ctoz incēdia extinguit. Nā añqz egredere^t Esa
 las medā p̄r̄ arriū: z ecce fact^o ē fmo dñi ad eū dices. Reuertere z dic ezechie.
 Hec dicit dñs deus dauid p̄ts tui. Audiuī oīonez tuā z vidī lachrymas tuas.
 Ecce sanauī te: die tertia ascēdes tēplū dñi: z addā dieb' tuis q̄ndēcim annos.
 Sed z d manu regū assyrioz cul^o reditū times: liberabo te z citatē hāc p̄t me
 z p̄t dauid suū meū. Hic Hiero. cōmemorās hāc mirabilē p̄uersionē ezechie
 in epla ad Thespionē vrbicū q̄ qdē epla incipit. Presūptionē meā excusare
 conarer: vt sic. Legam^o Esalā p̄ham. Et necariū ezechie regū aprū huic causē
 q̄ram^o exēplū cul morturo anni. xv. ad sup̄iorē vitā p̄p̄is sterib' z p̄be p̄ctib'
 augent. Quisqz accepta tāti mūer' gr̄a nō p̄ctis: nō voluptatib': nō delictis: sed
 soli dño idultū vite spaciū hūllis z seruis exhibuit. hec Hiero. **L**iq̄t q̄ ex dicit
 q̄ recogscere seipm̄ a p̄ctā sua est efficacissimū remediū ad placādū irā oīpotē
 tis dei. Ad maiorē tñ euidentā eoz q̄ dicta sūt d dauid z ezechia: cōsiderādū
 est q̄ iste ezechias sup̄ oēs reges veter' test. videt̄ laudib' extollit. Nā dicit eo. llij
 Reg. xvij. c. sic. Ezechias in dño deo suo spauit. Itaqz post eū nō fuit s̄llis ei
 de cūc' regib' iuda: s̄ nec i his q̄ añ fuerūt. Hec ibi. Que vba nō sunt sic in
 telligēda: vt Ezechias fuerit scior dauid q̄ fuit añ eū. vl' Josia q̄ fuit post eū
 Sz est sensus q̄ inf reges nō fuit s̄llis ei: q̄ ad aliq̄ p̄cularia. Sic em̄ stella a
 stella differt i claritate: teste Paulo. j. ad Coz. xv. c. Sic hō differt ab hoīe: q̄ ad
 qdā p̄cularia desideria: vl' q̄ ad certas affectiōes: aut p̄uatas gr̄as. vñ nūsqz
 regū sūt duo hoīes i corpali dispōne ex toto s̄lles in q̄ maxie relucet sapia dei.
 Sed maior adhuc differētia attendit̄ in aniab' nris q̄ ad p̄rutū merita. Hinc
 Vidit̄. in. j. li. de arte amādī inq̄t. Pectorib' mores tot sunt q̄t in orbe figure
 Prop̄erea Hiero. in p̄ncipio. xj. lib. explanatōnū Esate: vt sic. Difficile imo
 impossibile est placere oib': nec tāta vultuū q̄ sniaz diuersitas est. hec Hiero.
 De qlibet etiā sc̄to illud dicit p̄r Eccl. xlij. ca. Nō est inuērus s̄llis illi q̄ cōs
 seruaret legē excelli. Sic q̄ in hūanis corpib' magne sunt dissimilitudines: sic i
 aiab' maiores sūt mox varietates: teste Marco Tullio. Et plerūqz diuersita
 tē corpoz/ diuersitas sequit̄ aiōz. Et iō cū dicit de Ezechia q̄ nō fuit s̄llis ei d cū
 etis regib' iuda: intellige q̄ ad qdā p̄cularia magna ac inuērata q̄ egit. Nā
 llij. Reg. xvij. c. dicit q̄ dissipauit excelsa z p̄ruit statuas z lucos succidit z cō
 fregit serpentē enēū quē fecerat Moyses. cui^o cā subdit. Si qdē vsqz ad illud
 tps filij isrl' adolebāt ei incēsum: eo q̄ in aspectu illi^o filij isrl' fuerūt sanati a
 morib' serpētū: vt h̄i Nūe. xxj. c. Itē. llij. Reg. xix. c. z Esa. xxxvij. c. dicit q̄ ad
 p̄ces ei^o āgel^o dñi vna nocte p̄cussit. clxxxv. millia vtroz d exercitu sennachertib'
 z itez ad p̄ces ei^o orauit esaiās z retrocessit sol. x. lneis i horologio Achaz p̄ q̄s
 descēderat vt h̄i Esa. xxxvij. c. z. llij. Re. xx. Pla alta admirāda ezechias egit
 in q̄b' nemo ex regib' p̄t dicit s̄llis illi. Sunt igit̄ tres reges q̄ valde placuerūt
 dño p̄t religio sitatē suā: qz p̄los suos induxerūt ad p̄niam z ad cultū vni^o ve
 ri dī destruetes cultū idolatrie. Hi sunt dauid/ ezechias/ z iostias. in q̄z laudē
 dicit Eccl. xlix. ca. Præter Dauid/ Ezechia: z Josia: oēs peccatū commiserunt.
 Intellige de peccato idolatrie: vel in se: vel in alijs: qz clare cōstat q̄ nec Dauid
 deo

ezechias
 recogscere
 seipsum

Magna
 laus ezechie.

Ezech. ex
 cedit oēs
 reges/ q̄
 ad aliq̄ p̄
 ticularia

Tres regi
 ges vald
 placuerūt
 deo

Derege

Ad nec Ezechias pnt excusari a ceteris peccatis: de quibus hic super merito facta est: **Pro**
de rege Ezechia dicta sufficient.

Exemplum de rege Nabuchodonosor qui post innumerabiles impietates depositus
fuit a dignitate regia et rabidus ac demens effectus est. Sed tandem elevans oculos in
recordatione proprie iniquitatis ingemuit/sicque salutem adeptus fuit.

Dirada
dicunt de
Nabuch.

Nabuch
odono. fu
it bellico
ssimus: et
fuit fla
gellus dei

Upeff vt videam⁹ de tercio rege. s. Nabuchodonosor: q post mltas sceles
ra et peccata recogitit seipm. Na pnam sua agens tatas fudit lachrymas/q
ex nimis fletibus oculi eius quasi caro facti sunt. vt inquit magr historia. Hic igr
Nabuchodonosor instrumentu fuit diuine iusticie. vir bellicosissim⁹: fortunatiss
simus: ac victoriosissim⁹: que de⁹ fecit pga furor⁹ sui ad flagellandu pplm isrl:
ac geres plimas. Jo Hiere. xxv. c. Dns vocat eu suu suu: di. Nec dr dns deus
exercituum: pro eo q no audistis pba mea. Ecce ego mittam et assumam nabuch. regez
Babylonis suu meu sup terra ista et sup habitatores eius et sup oes nationes q in cir
cuiu illi sunt. Nota q in istis pbs nabuchodonosor q erat idolatra et gentil: dr
suus dei in qru ereqbat diuina iusticia. hinc Hiero. in. v. li. explanacionu hie
remie ppe ad Eusebiu sup h passu dr sic. Dns vocat suu suu Nabuchodonosor:
no sic suus vocat⁹ vt ppe zoens feri q vere fuit dno: s; q i euerfioe hierlm
dnt fuit volurati. Scdm qz apls loquit. Quos tradidit sathae vt discat no
blasphemare. In aqlonis aut pre ee chaldeos iuxta situ hierlm nulli dubiu est
Nec Hiero. Propterea diuersimode scpture sacre loquit⁹ d illo nuc bona: nuc
mala: cui⁹ gesta in pleriq loc⁹ habent. signant i li. Judith. j. ij. iij. liij. r. v. ca. et
itez in. liij. li. Reg. xxliij. r. xxv. c. etia i. ij. li. Paral. xxxvj. c. itez in. liij. li. Eide
j. c. et Danel. j. ij. iij. r. liij. c. Sed qcqd dicat de eo: hoc vey est q nabuchodono
nosor excecatur⁹ supbia istud op⁹ misterij dei sic ordinatis voluit attribuere sue
poterie factes ex arrogatia et elatioe atq odio psonaz qd facere debuisset ex
obediencia dei tm: to fraudulent se habuit in officio suo. Propter qd Hiere. xlv
liij. ca. dr sic. Maledictus ho q facit opus dei fraudulent: et maledict⁹ q phibz
gladiu suu a sanguine. Hec ibi. Intellige q ille q parat iniuste p vltioe quaz
tuber de⁹ ereq: dr maledict⁹. vt exponit Robert⁹ holkor. Hic nabuchodonosor
pugnauit p Arphaxat regē medoz q subingauerat mltas geres impio suo
que in campo magr circa eu fraten ex toto debellauit. Jo ex ta soleni victoria ex
altatu est regnu nabuchodonosor: et cor eius elevatu est nimis. Tandē post plu
rima bella obrinuit puincias et regna multa. z sicut habet Judith. ij. c. Timoz
illius ceciderat sup oes inhabitares terra Sed qz terrena pspertitas facit pleb
ruq hoiem a rone deuoluere et soluit humanas meres. Idcirco nabuchodono
sor postq adeptus est monarchia totu⁹ orientis elatus in maximā supbia ruit i
mentis cecitate: sic vt no erubuerit diuinu sibi honore vsurpare. Unde Judith
liij. ca. dr. q ipse pcepit oes deos terre exterminare vt ipse solus diceret deus.
Et Dan. liij. ca. scribit⁹ qualiter Nabuchodonosor fecit statuā aureā. lx. cubitoz
qua statuit in campo puincie Babylonis: vt a cunctis populis tribubus et lin
guis adoraret. Intellige hic q ideo hoc fecit vt ipse in illa statua adoraret: vt
exponit Hierony. Un in explanacione sup Danelē pphetam ad Pammachiu
et Marcellā: sup illud Danel. liij. ca. Nabuchodonosor fecit statuā aureā: dr sic
Veloz oblitus pstrat⁹ vt q dudū seruū dei quasi deū adorauerat nūc statuā fle
ri sibi tuber vt ipse adoret in statua: Q, aut aurea sit et infiniti ponderis illud
in causa est vt stupore videntib⁹ creet: et res inanis adoret vt deus: dū vnusqscq
sua cōsecrat auaricia. Hec Hierony. Sic de Bato cesare refert Josephus in
xyij. lib. antiquitatis iudaeae. ca. xvj. q pre magnitudine dignitatis humanū
perdidit intellectum: et sese volebat diuinitate que vera est honorari. et in cap.